

Rimantas Čiūtas

LŽŪU Kaimo regioninės plėtros centro vadovas

VVG teritorijos strateginio plano rengimas

Kartu ieškoti atsakymų į šiuos klausimus:

- ☛ Kas yra strategija?**
- ☛ Kas yra būdinga strateginiam mąstymui?**
- ☛ Kaip strategija veikia vietos plėtrą?**
- ☛ Kokie yra svarbiausi strategijos elementai?**

Kas yra strategija? (1)

Senovės graikų kalbos žodis „strategos“ reiškia:

1) visumą manevrų, kuriuos būtina atlikti, jei norima nugalėti priešą

2) kariuomenės pareigūną, kuris atsakingas už karo veiksmų planavimą ir efektyvų vietos išteklių panaudojimą

- ✿ Oksfordo žodyne strategija apibrėžiama, kaip karo menas, ypač planuojant kariuomenės ir laivų išdėstymą tinkamiausiose pozicijose
- ✿ Strategija - jėgų taupymo menas...

Strategijos veiksmingumas priklauso nuo to, kiek aiškiai apibrėžiamos veiklos apimtys ir ribos bei suvokiamos veiklos subjekto sąsajos su aplinka

Kas yra strategija? (2)

Strateginis planavimas - pagrindinių ilgalaikių tikslų ir uždavinių suformulavimas, veiksmų kurso parinkimas ir išteklių, reikalingų šiems tikslams įgyvendinti paskirstymas

Tradicinė vadyba - veikla turi būti nukreipta į konkrečių tikslų ir rezultatų pasiekimą.

Strateginis požiūris - veikla turi būti kryptinga, tačiau labai konkretizuoti siekiamą galutinį veiklos rezultatą nėra racionalu.

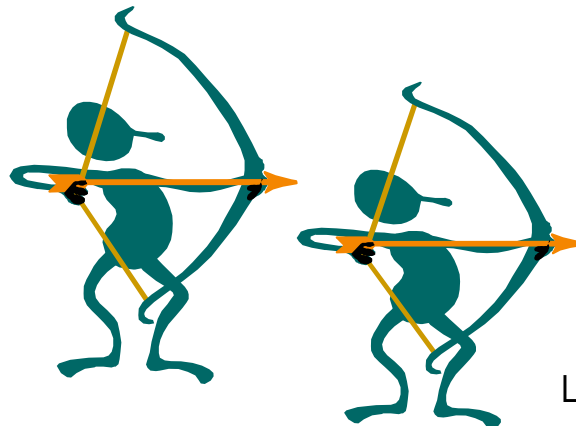
Tikslas turėtų būti išreiškiamas plačiomis sąvokomis, kad žmonės galėtų pritaikyti daug skirtingų požiūrių ir sprendimų

„Kolektyvinės“ strategijos samprata

Vietos strategija:

- ✓ struktūruoja veiklą laiko perspektyvos požiūriu
- ✓ padeda formuoti naują ir integruotą požiūrį į bendrą perspektyvą
- ✓ užtikrina efektyvų bendradarbiavimą
- ✓ aktyvina ir telkia visuomenę bendrai veiklai

VVG strategijos svarbiausia prielaida

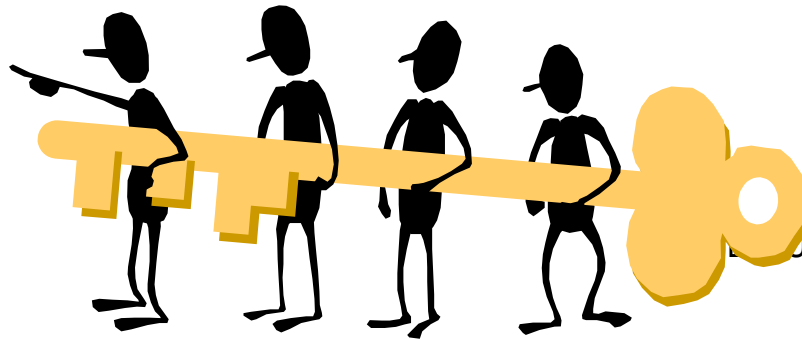
Sėkmės raktą, kai yra rengiama vietos strategija, turi pati partnerystės organizacija

Kokie esame mes, toks ir mūsų pasaulis!

Praktinė išvada – strategijos nenusipirksi!

Mokėjimas strateguoti yra kaip mokėjimas plaukti – arba moki, arba ne!

Strategiškai mąstau, vadinasi galiu rengti strategiją ir ją įgyvendinti

Problemos aktualumas

Kai neprognozuojamos permainos tampa kasdienybe, labai svarbu išugdyti tokius strateginės veiklos gebėjimus, kurie vardan užsibrėžtų tikslų leidžia laužyti nusistovėjusius, bet jau neefektyvius veiklos būdus, ir nuolat atsinaujinant užsitikrinti konkurencinę sėkmę.

Priešingu atveju būtina vadovautis Jono Meko žodžiais:

"Planuoti nereikia, už kiekvieno plano slepiasi bomba!"

Kokios nuostatos būdingos strateginiam mąstymui?

Strateginio mąstymo koordinatės (1)

Individualus

Kolektyvinis

Įprastos vertės

Atradimu pagrįsti
sprendimai

Kasdienė,
“pasroviui”
vykstanti
veikla

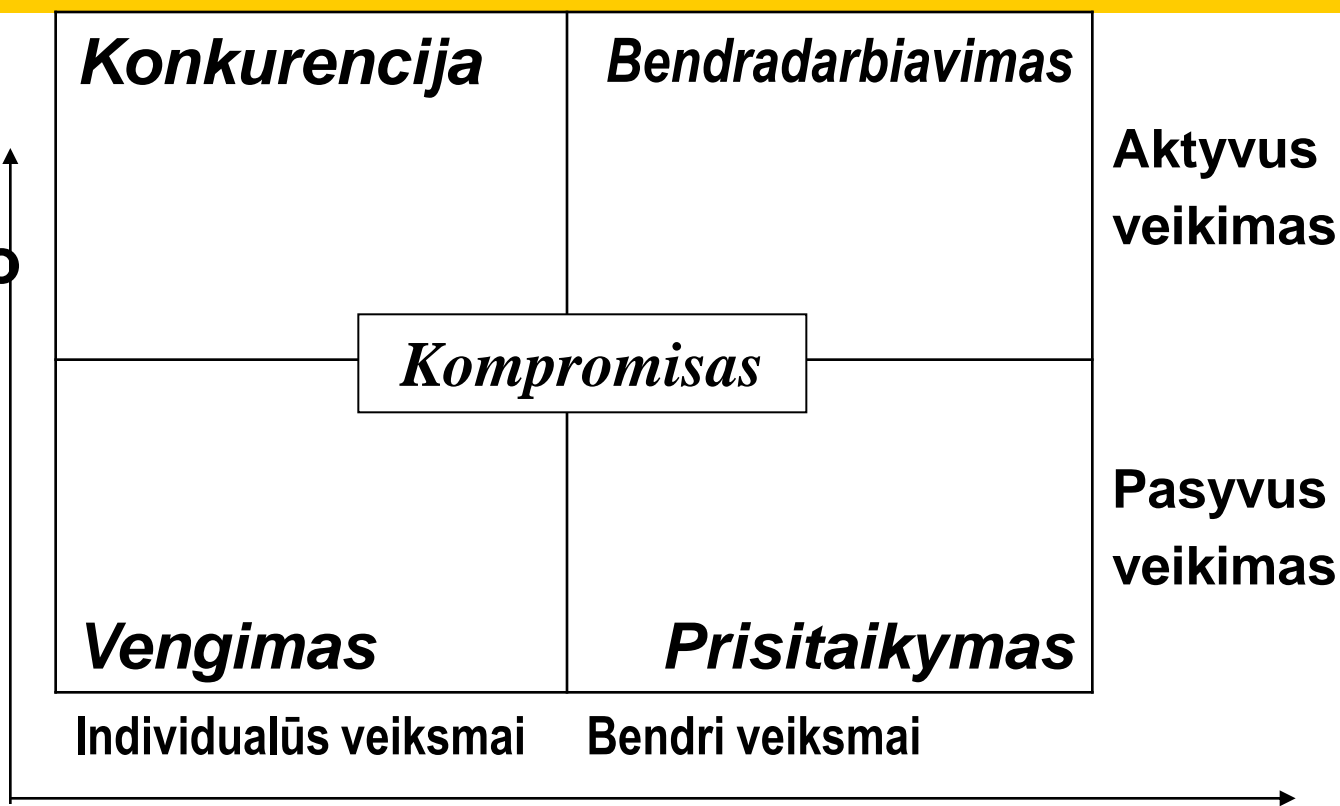
“Apgalvotas”
veikimas

Įprasta bendra
veikla

**Strateginis
mąstymas**

Strateginio mąstymo koordinatės(2)

Savų
interesų
patenkinimo
rodiklis

Bendrų interesų patenkinimo rodiklis

Pasitikėjimo jėga

Vietos gyventojų drąsa veikti ir siekti ateities tikslų kyla iš pasitikėjimo kitais žmonėmis ir tikėjimo bendrų veiksmų prasmingumu. Regiono socialinio solidarumo stiprinimas ir strateginių sprendimų rengimas padeda vietos gyventojams ryžtingiau siekti pokyčių.

Vietos plėtra ir strategija

Vietos plėtra – tai kokybiniai pokyčiai visose regiono gyvenimo srityse.

Vietos strategija stiprina regiono konkurencingumą, kai ji yra unikali, pagrįsta regiono plėtros potencialo ypatumais ir atskleidžia nepakartojamas bei novatoriškas vietos plėtros galimybes.

Vietos plėtros strategijos “atramos”

**Ateities darbų
numatymas**

**Vietos plėtros
strategija**

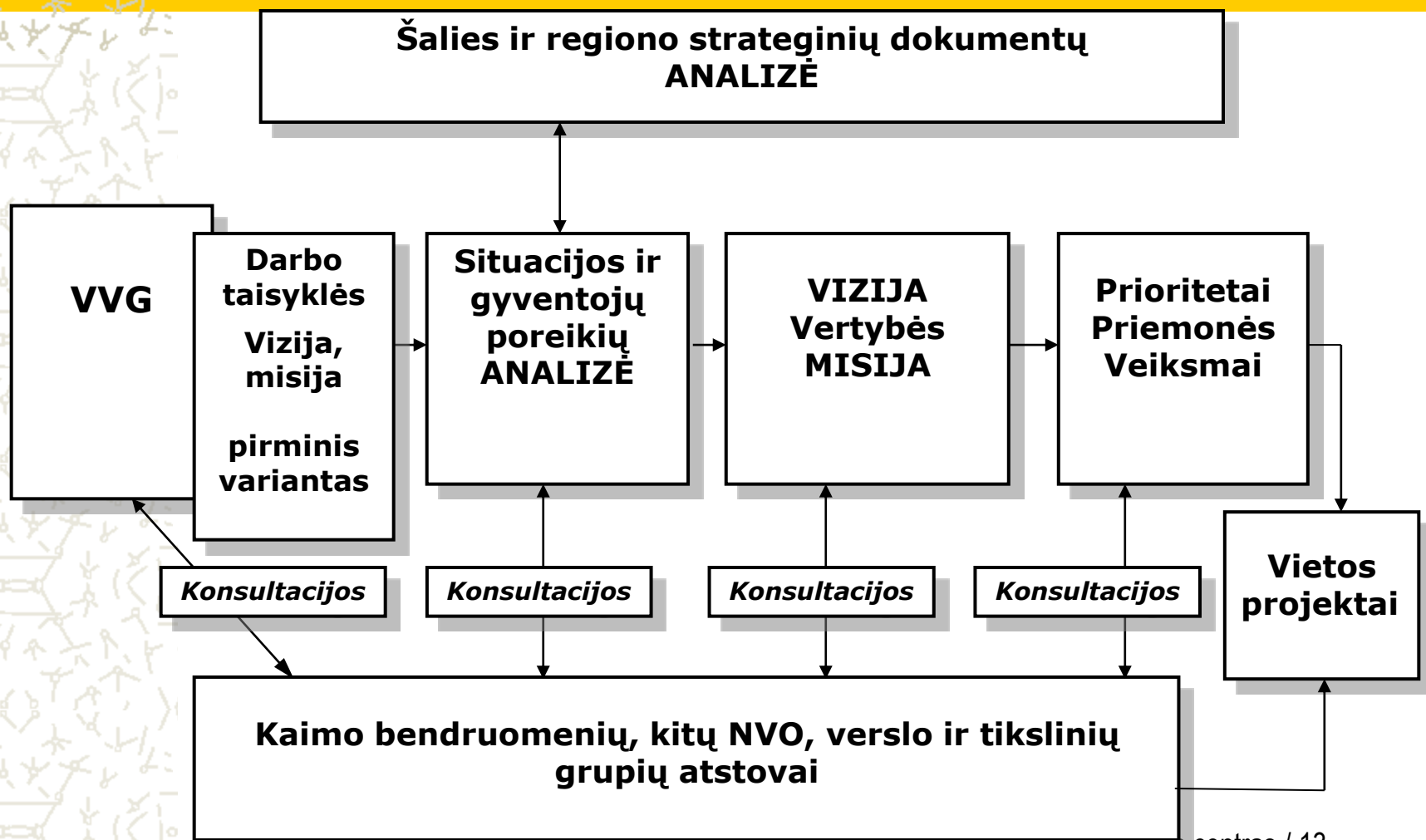
**Bendradarbiavimas
ir unikalių išteklių
nustatymas**

**Sumanymų
pavertimas darbais**

Strategijos rengimo bendroji schema

Vizijos ir misijos vaidmuo

Tikslas

← **Bendras ateities kūrimas** →

Vizija

Isipareigojimas
vizijai ir sėkmei
kasdieninėje
veikloje

Misija

Pritraukti žmones,
mokyti juos ir leisti
jiems visiškai
įgyvendinti savo
galimybes

Laikas

Dabartis

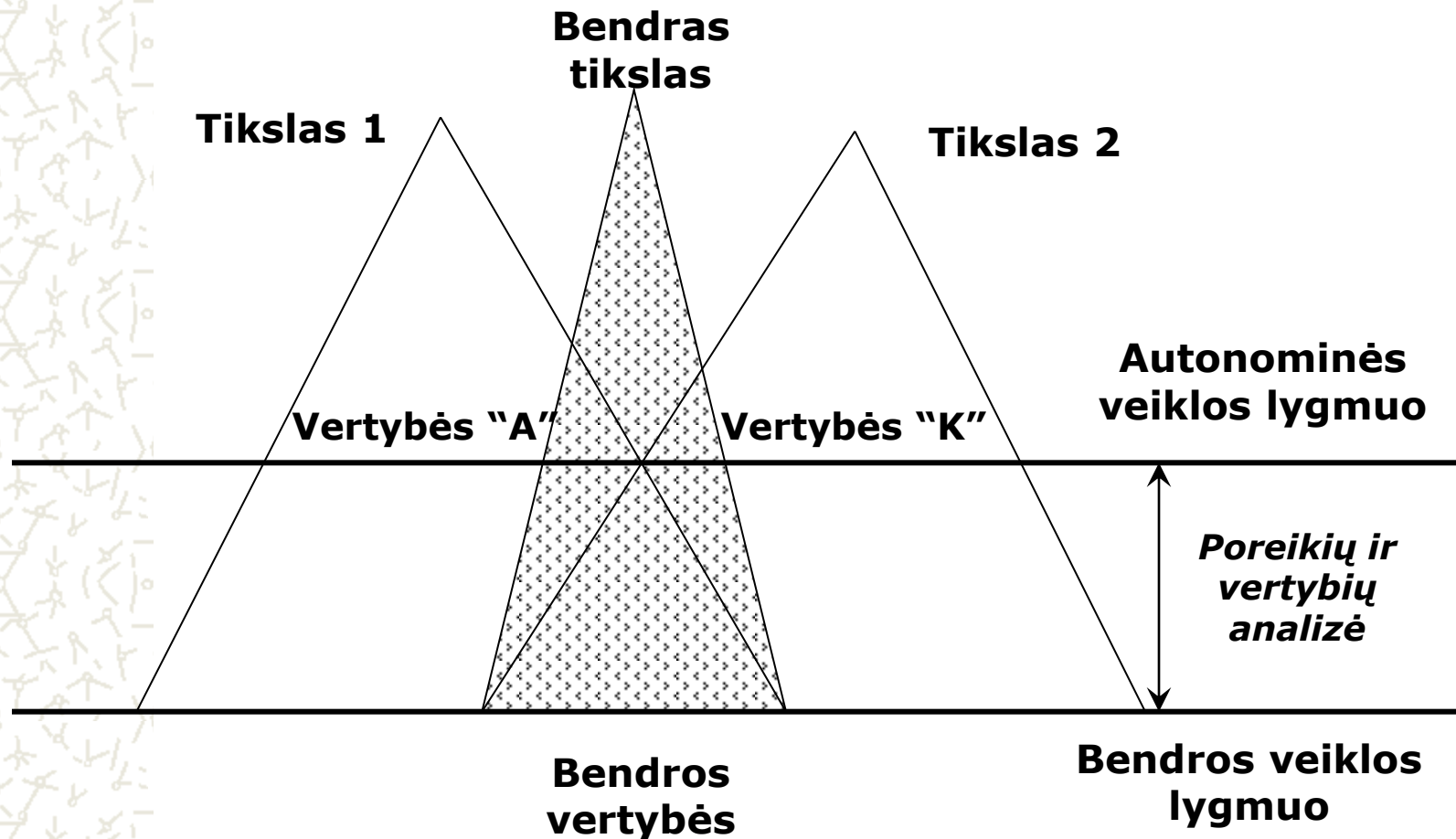
Kūrybiškumo valdymas, sukuriant viziją,
dar vadinamos „kūrybinės įtampos“ principu

Vizija

- ✿ **Tai trumpas pageidaujamos ateities apibūdinimas ilgesniam laikui (10-15 metų);**
- ✿ **Tai, ne tik norima, bet ir galima, pasiekiamą situacija;**
- ✿ **Tai, ko nori žmonės, ką jie “pirktų”;**

Kurdami alternatyvą – viziją, besiremiančią ir idealizmu, ir realizmu – savo pusėje mes turime įrodymus, patirtį, sveiką protą ir ... emocijomis nuspalvintą svajonę.

Tikslų ir vertybių sąveika

SSGG analizė

Stiprybės

Dabartis

+

Silpnybės

Dabartis

-

Galimybės

Ateitis

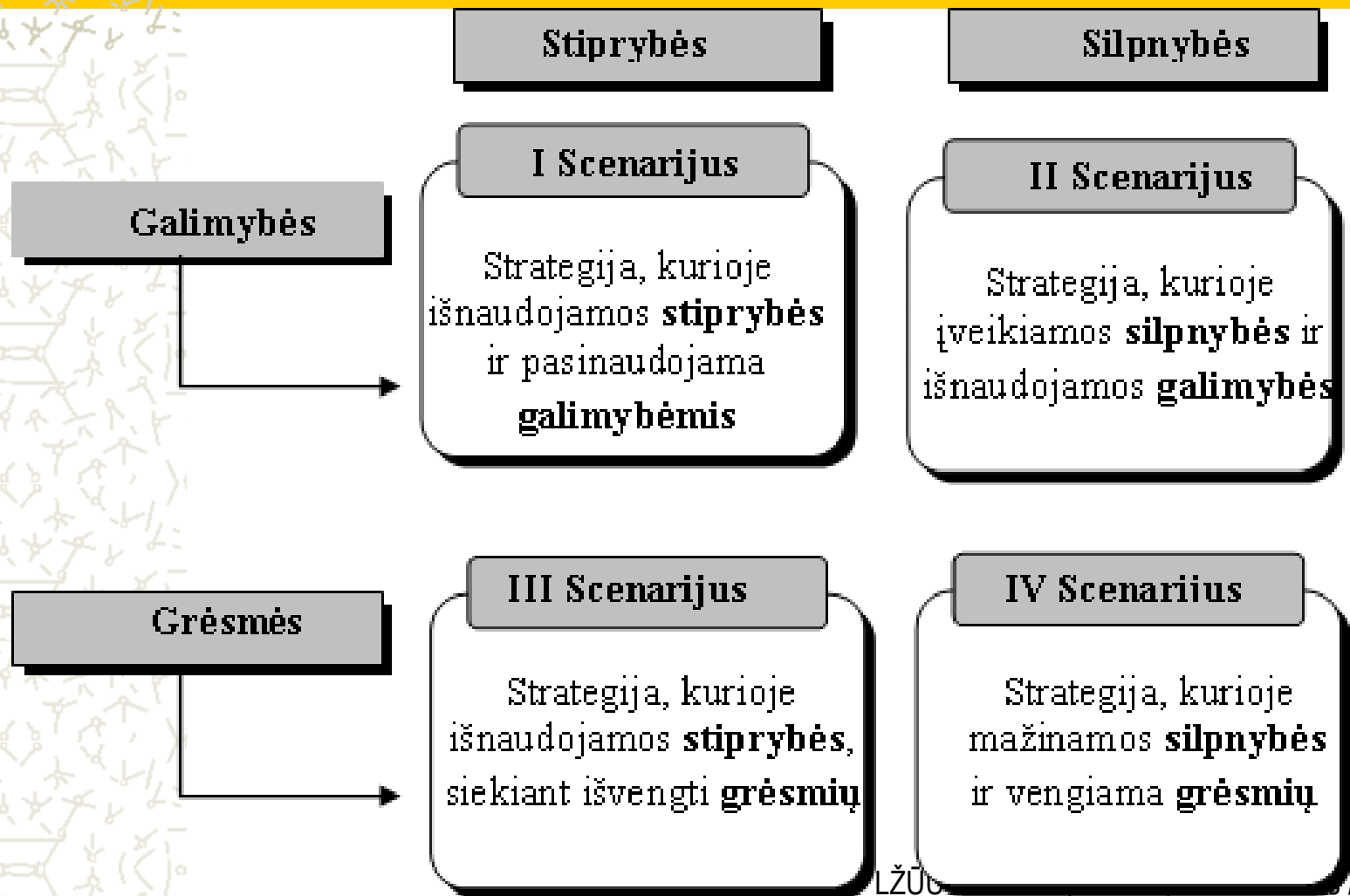
+

Grėsmės

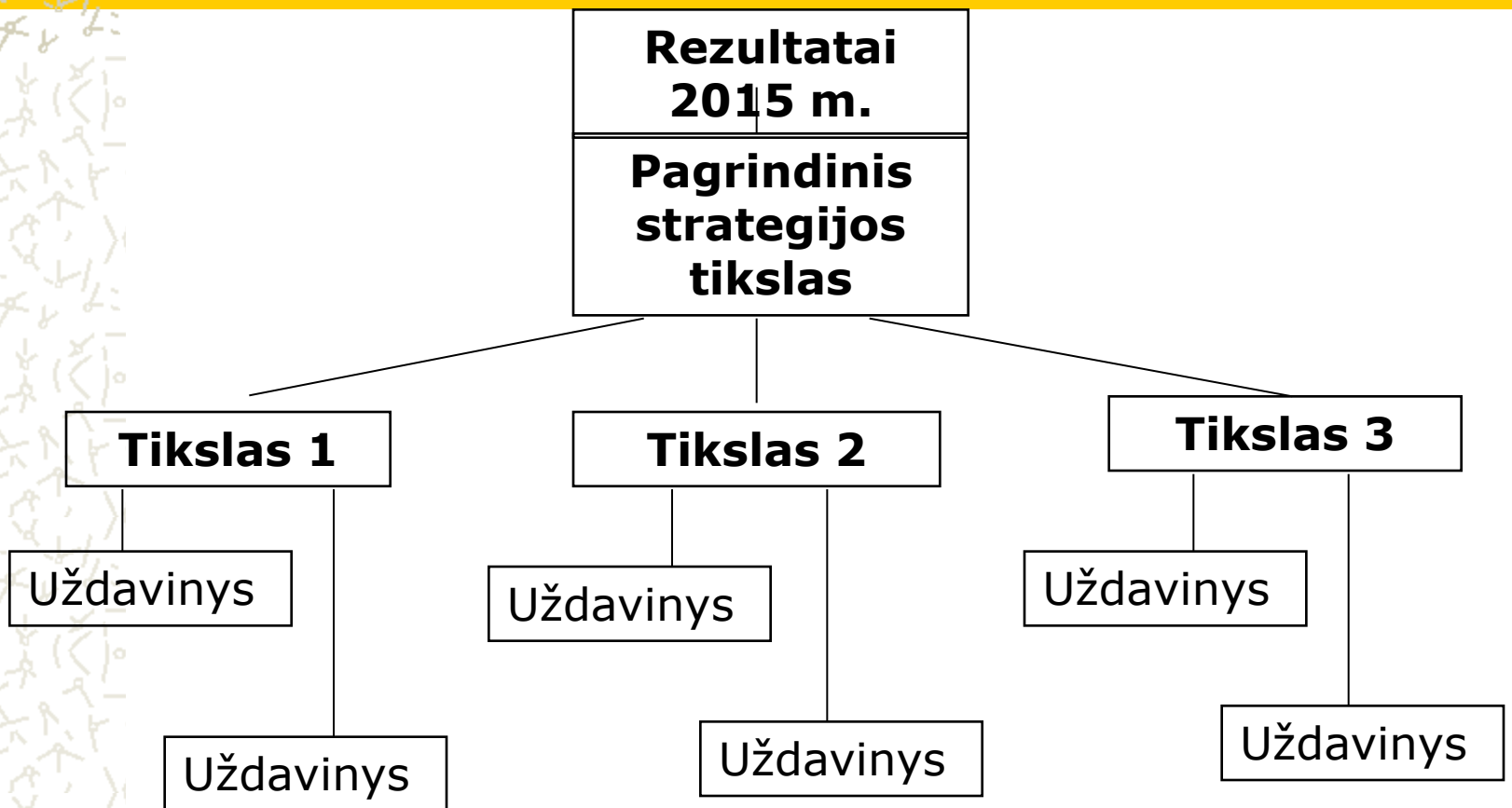
Ateitis

-

Prognozē: 4 scenariju variantai

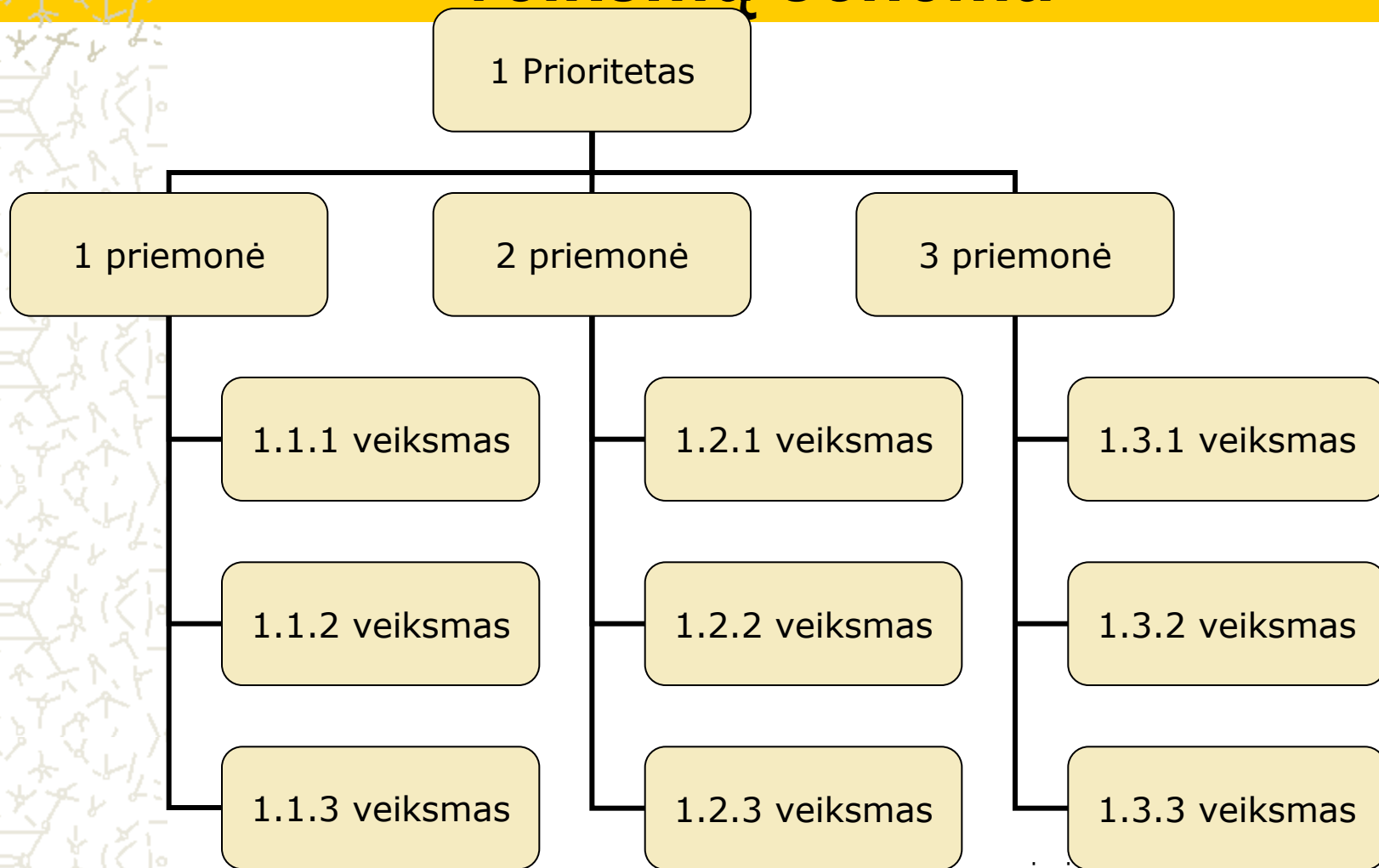

Tikslų medis

Bendra prioritetų, priemonių ir veiksmų schema

Strategijos įgyvendinimas

Techninis veikslių aprašymas

1. Projektų valdymas:

- Konkursas
- Paraiškos, sutartys
- Atrankos kriterijai, terminai
- Išteklių paskirstymas

2. Administravimas

- Atsakomybė
- Ataskaitos
- Dokumentacija
- Paraiškų apdorojimo procedūros

Viešinimas

-
- ☀️ Susirinkimai
 - ☀️ Pokalbiai
 - ☀️ Konsultacijos
 - ☀️ Apklausos
 - ☀️ Spauda

- ☀️ Lankstinukai
- ☀️ Radijas
- ☀️ Internetas
- ☀️ Seminarai
- ☀️ VVG atributika

... ir visa kita, ką tik galite sugalvoti!

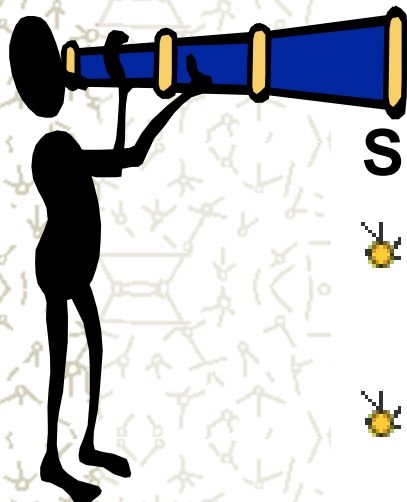
Stebėseną

Strategijos įgyvendinimo eigos ir rezultatų priežiūros sistema, kurioje numatoma:

- ☛ **priežiūros ir vertinimo rodikliai;**
- ☛ **administravimo ir ataskaitų rengimo tvarka.**

Sistema turi atsakyti į klausimus:

- ☛ **ar strategija įgyvendinama taip, kaip buvo planuota?**
- ☛ **ar pasiekti tokie rezultatai, kokie buvo numatyti?**

Strategijos ištekliai ir rezultatai

Ne išteklių gausa lemia geresnius rezultatus, o jų kūrybiškas mobilizavimas.

Ryšys tarp išteklių ir novatoriškumo yra U formos t.y. augant ištekliams laikinai pastebimas pozityvus efektas, tačiau toliau didinant išteklius kūrybiškumas krenta, kadangi jų perteklius sumažina darbo sutelktumą ir paskatina užsiimti nenaudinga veikla.

Įtraukus vietos gyventojus į plėtrą, kurią inicijuoja ES parama, galima sustiprinti vietos socialinį potencialą, apimančią regiono plėtrai svarbių vertybinių nuostatų formavimą (pvz., krašto kraštovaizdžio bei tradicijų išsaugojimas ir pan.), profesinį tobulėjimą ir gebėjimą bendradarbiauti bei siekti visiems proceso dalyviams priimtinių tikslų. **Tereikia pradėti kūrybos procesą!**

Ateitį kuriame patys!